

pozni vnuki pripovedovali bodo njegovo slavo“. Bilo je življenje nepozabljivega knezoškofa enako sadunosnemu drevesu, zasajenemu za potokom milosti božje. Koliko je vendar rajniki storil, koliko se trudil, da bi kraljestvo božje na tem svetu razširjal! Živo mi pa tudi pred oči stopi, kako je rajniki spoznal z bistrim in razsvetljenim očesom, kaj je v resnični blagor in korist slovenskega ljudstva; bil je tedaj naj veljavniši podpornik slovenskega ljudstva. Koliko grenkih ur je rajniki vžil izpolnivši to sveto nalogo! In zdaj pa je zgubila, kakor „Danica“ pravi, cerkev pregorečega aposteljuna, Avstrija naj zvestejšega državljana, Slovenija svillo luč, ovčice lavantinske škofije pravega očeta in zvestega pastirja! Dokler pa se bo na zemlji spomin blagih mož spoštoval, dokler bo Slovence zavedil se svojega rodu, imenovalo se bo ime rajkega z naj večjo hvaležnostjo. Njegov duh naj pa ostane nad nami; naj nas spodbada in navdušuje za vse lepo in blago, in naj nas uči Boga se bati in domovino ljubiti.

— k.

Zakaj noče pesnik peti?

„Zakaj ti lira noče peti!
Zakaj tak redko se glasi?“
„Ker žalostno je serce moje,“
Jokaje pesnik govori.

„Zakaj žaluje serce tvoje,
In ktere rane ga skeló?“
Še drugič praša ga prijatelj,
In pesnik mu tako pové:

„Jaz hude rane premišlujem,
Ki domovina jih imá,
Zatoraj jokam in žalujem,
Pretakam toliko solzá.“

noče
F. Mikeljnov.

Novice.

Od presv. Trojlice v Slov. goricah. *) Vem, da me baš, ljubi „Tovars!“ poslušal, če Ti oznanim, kako imajo trojički otročiči občutljivo serce. — 22. avg. t. l. je bilo pri nas očitno šolsko spraševanje, in ta dan so ravno tudi obče spoštovani ondotni gosp. fajmošter, o. Bruno, od svojih duhovnih sosedov slovo jemali; poklicali so jih namreč njih redovni predniki na drugi kraj. Duhovni sosedje to zvedši, pridejo obilno k spraševanju, da bi se prepričali, kaj so se otroci naučili, in da bi se pri ljubem gosp. fajmoštru poslovili. Sme se reči, da poslušavcov pri tem spraševanju je bilo brez otrok blizo 200. Otroci so veselo, čvrsto in gladko odgovarjali. Hvala lepa tedaj gorečemu g. kaplanu o. Celestinu in g. učeniku Jož. Krajncu! — To spraševanje veselo je kmali splavalo po vodi, ali ne po vodi, temuč po solzah. — Pri drugih spraševanjih sem vidil, da so se otroci solzili, če niso daril dobili; pri našem spraševanju pa so

*) Nekoliko zakasnjeno.

se solzili tudi ti, ki so darila prejeli. Če se otrok joče, ni nič kaj posebnega, saj ima solz dovolj; toda pri nas se niso samo otroci solzili, temuč tudi odrasčeni. Slišal sem marsikoga reči, da kdor bi se pri tej priliki ne solzil, bi serca ne imel. Le poslušaj, ljubi „To-varš“, kako je to bilo! Ravno hočejo prečast, g. dekan imena pridnih učencov in učenik povedati, katerim bi se lepi dari podelili, kar stopi k gospodom mlad deček, in na nekoliko povzdignjenem kraju prav gladko in ginljivo tako le začne govoriti: „Visokočastiti gospodje! pošteni možje in žene! preljubi šolarji in šolarice! — Vse je mlado in veselo, kamor pogledamo; ali moje serce je žalostno. Prej, ko vam povem žalost svojega serca, naj vam nekaj veselega pokažem. Kažem vam lep veseli vert, kjer lepe rožice cvetejo in mlado drevje raste, ki zlahten sad rodi. Popotniki, ki memo grejo, se radi tu pomudijo, gledajo v vertu lepe reči in hvalijo vertnarja, ki tako lepo svoj vert oskerbuje. Poznate li skerbnega vertnarja, in veste li, kje je ta lepi vert? Poglejte okoli s tega hriba, na katerem stoji naša lepa fara, cerkev in samostan. Trojička fara je ta lepi vert, ki ga naš gosp. fajmošter tako lepo oskerbujejo. Mi smo tiste rožice, moji tovarši in tovaršice, ki so nas gosp. duhovni oče za nebesa redili. Možje in žene so zlahtno drevje, ki so jih oni oskerbovali. Začeli so nam tudi našo trojičko cerkev popravljati in lepšati. Radi se ljudje pri nas pomudijo, gledajo lepe reči, hvalijo duhov. pastirja in ljudi, ki so vse tako lepo naredili. — To je veselje, ktereга imajo z nami, upam, tudi angelci božji. Ravno taka je pa tudi žalost mojega serca, katero vam danes povem. — Skerbni vertnar je skerbel osem let za svoj dragi vert, in glejte! ravno danes zapušča on svoj lepi vert, in jemlje slovo od svojih ljubih rožic. To so naš preljubi gosp. fajmošter. Preblagi gospod! Vi ste nas lepo učili, in ste bili oče naše šole in velik dobrotnik naše fare. Zdaj greste daleč od nas. Kaj Vam bomo dali za Vaš trud za slovo? — Lep venec svetih čednost Vam bomo spletli, ker čemo biti pridni, bogaboječi in pošteni. Naše lepo obnašanje naj Vam bo hvala, naše pošteno življenje pa naj višja čast in tudi enkrat Vaš naj lepši venec v nebesih. Večni Bog, sam oče nebeški, naj Vam poverne Vašo skerb in plača toliko stopinj, ki ste jih za nas storili. Saj je vsmiljeni Jezus obljubil, da on bo namesti nas povračeval. Kar ste nam malim otročičem storili, ste Jezusu samemu storili. — Med rožicami pa raste tudi ternje, ki pika pridnega vertnarja. Oj, tudi v naši fari je kak tern, ki je ranil Vaše ljubezljivo serce! Odpustite, preljubi duhovni oče, svojim otročičem, kar smo Vas razžalili. Saj vidite, da Vas imamo radi, ker se nam toliko toži po Vas. — Ker pa na tem svetu ne moremo več skupaj biti, daj nam Bog priti v nebesa, kjer se ne bomo več ločili! Molili bomo za Vas, in tudi Vi se nas spominjajte. Srečen pot vam želimo mi otročiči v imenu naših staršev in vseh farmanov. Pa tudi še nekaj Vas prosimo. Preljubeznjivi duhovni oče! ker nas bote zapustili, blagoslovite poslednjič nas, svoje otročiče!“

Po teh besedah zapojejo učenci s prav lepim in žalostnim napevom to le pesmico:

Bruno, kamo se odpravljáš?
 Ljubi Bruno, kamo greš?
 Oj, ti danes slovo jemlješ,
 Zapustiti nas ne smeš!
 Kaj je Tebi čeda st'čila,
 Oj preljubi naš pastir!
 Da bo Tebe zdaj zgubila,
 Svojega veselja vir?

Lepše kakor dari zlata —
 Lepše hvala, solze so,
 Ki se Tebi, ljubi Bruno,
 Nam za Tabo vderajo.
 Vzemi naše gorke solze
 In položi na altar;
 Za popotnico naj bojo
 Bogu dopadljivi dar!

Deca, ki si Ti jih kerstil,
 V sveti veri jih učil,
 Vsi možje in žene mlade,
 Ki si Ti jih poročil, —
 Tudi zvoljeni pokojni,
 Ki si spremil jih od tod:
 Tebi danes vsi želimo
 Srečo pravo, lahek pot.

Dolgo let si Ti nas vodil,
 Dragi, mili naš pastir!
 Hitro hitro čas je stekel,
 Kakor pomladanski vir.
 Glej, kak silno se nam toži,
 Ker nas reve zapusti;
 Samo to nas še tolaži,
 Da nas Bogu sporočiš.

Drugo pasel boš ovčice,
 Vendar, Bruno, spomni se,
 Da imel si dobre duše,
 Ki so Tebe ljubile.
 Da bi na desnici stali
 Pred sodnikom zadnji čas,
 In se nikdar ne ločili, —
 Bruno, blagoslovi vas!

Zamišljeni smo zapustili šolsko izbo. V mehke otroške serca pa se je vtisnila ljubezen in spoštovanje do blagega duhovnega pastirja, ktereга se bodo otroci še stare dni spominjali. Prijatelj otrok.

Iz Kranja. 1. okt. se je slovesno odperla tukajšna doljna gimnazija s 4. razredi. Učencov se je že čez 150 oglasilo. Slava možem, ki so se trudili za napravo te potrebne šole!

Iz Ljubljane. Slovenska zaupnica, katero so tukajšni mestjani svojemu predstojniku blagor. gosp. M. Ambrož-u 28. sept. t. l. podali, se tako le glasi: „Kdor hoče dobro storiti, ni dosti, da dobro spozná, temuč mora tudi z nepremakljivo doslednostjo prizadevati si, da se dobro stori. — Gospod župan! Ko ste 29. maja 1861. l. prisegali, ste slovesno obljubili, da hočete prizadevati si za dušno in telesno dobro tega mesta in njegovih prebivavcov, in ste v tem sicer kratkem svojem blaženem službenem času prizadevali si po svoji najboljši moči ta visoki namen doseči, in ste premagovali vse nasprotné hude zadržke. — Te verstice niso namenjene, da bi posamezno naštevale, kaj ste po obeh omenjenih straneh za dušni in telesni blagor že napravili, pričeli in dognali. Dosti nam je, da po eni strani omenimo, kako se trudite, da ne le z osebno živo deležnostjo začetni ljudski poduk na vse strani tečno povzdigujete in osodo učiteljev, kar je mogoče, zboljšujete, temuč da se moramo tudi Vam zahvaliti, da ste sprožili, da se je dopolnila mestna glavna šola pri sv. Jakobu in da se je že vendar enkrat povečšalo šolsko poslopje pri uršulinarski dekliški šoli. — S skušnjami vterjenim in z natančno pravičnostjo združenim oskerbovanjem ste iskali poglavitnega vodila, da bi umni red pri ubogih, pri terštvu, pri var-

nostnih, zdravilskih in olepšavnih naredbah dognali in za to dobivali potrebne pomoči v rednih srenjskih dohodkih. Sploh se vidi, da ste naj bolj na to gledali, da ste z mestnimi dohodki tako ravnali, da ste ogibali se vsih nepotrebnih potroškov, kateri bolj koristijo posameznim, kakor vsem skupaj, in da ste vse, kar ste tako prihranili, obračali za res občekoristne naprave. — Po teh in veliko drugih straneh ste v tem kratkem času dosegli ali saj začeli veliko dobrih nasledkov, in mi podpisani mestjani in hišniki spoznamo, da smo Vam dolžni svojo hvalo zaupno izrekovati, in toliko bolj, ker ste pri vseh svojih službenih opravilih ravnali se po večnih pravičnih podstavnih pravilih enakosti pred postavo in resnične enakopravnosti vseh narodovnost.

Iz Ljubljane. Knjiga: „Bericht über die Ausstellung von Schulen. Unterrichtsgegenständen in Wien“ govori, kakor „Novice“ povedo, od ljubljanskih šolskih stvari med drugim na št. 140. tako le: „Žepni robec, ki ga je vezla (štikala) Wahlova Terezija, — roža, ki jo je vezla Pregelova Serafina, in tertno listje, ki ga je vezla Vertovecova Karolina, je vsak občudoval, ki je te dekliske dela ogledoval.“ — Tukajšne šole so se začele 1. t. m. — Gimnazijalnih in realnih učencov je dovolj. Normalna šola se je tudi letos začela v 8 učilnih izbah, in ima kacic 625 vsakdanjih učencov. Tudi smo slišali, da se bo zdaj v 4. razr. te šole slovenščina bolj obdelovala, kakor do zdaj. To je veselo; zraven bi bilo pa tudi zaželeno, da bi vsi učitelji glavnih šol (ne samo nekteri) ravnali se na tanko po postavnem redu v podučevanju in po dobrih sedanjih šolskih knjigah za glavne šole, in gotovo bi se ne godila krivica ne slovenščini, ne nemščini. V mestni glavni šoli pri sv. Jakopu je 300 vsakdanjih učencov. — Nunske vnanje šole pa se še niso začele, ker še niso vse šolske izbe gotove. — 1. t. m. je umrl mnogospoštovani gosp. Anton Vojska, dosluženi učenik tukajšne c. k. realke. Koliko spoštovancev je imel ta častitljivi starček, se je vidilo drugi dan pri njegovem pogrebu. Bog mu daj večni raj! — Mesca sept. se je obhajal v Novgorodu tisočletni spomin rusovskega cesarstva, in pri tej priložnosti je dobilo tudi 25 avstrijancov od rusovskega carja častne rede za njih slovstvene zasluge. Med temi poslavljenici sta tudi naša slavna domorodca prof. dr. Miklošič in dr. Bleiweis, vrednik „Novic“. — „Tovarš“ tudi svojim čast. bravcom pove, da je gosp. Luka Svetec, adjunkt pri c. k. kantonski gosposki v Kočevju, ktereга sploh priporočajo za volitev dež. poslanca v Trebnem, izversten slovničar in verli podpornik naših šolskih knjig.

Premembi v učiteljskem stanu.

V ljubljanski škofii. G. Franc Kokalj, in Jožef Oder, poterj. pripravnik, sta postavljena za namestnega učitelja, prvi v mestno glavno šolo v Ljubljani, drugi v glavno šolo v Idrii.

Odgovorni vrednik:
Andrej Praprotnik.

Natiskar in založnik:
Jož. Rudolf Milic.